

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
5.Bf.86/2013/10. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2013. szeptember hó 11. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

ÍTÉLETET:

Az emberölés bűntette miatt a vádlott ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 17.B.674/2011/80. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlotti cselekmény a 2012. évi C. törvény 160. § (1) bekezdése szerint minősül.

A vádlottal szemben kiszabott börtönbüntetést 10 (tíz) évre enyhíti.

A vádlott legkorábban a szabadságvesztés büntetése kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja.

A másodfokú eljárásban felmerült 10.320 (tízezer-háromszázhusz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

A Fővárosi Törvényszék a 2012. december 7. napján kelt 17.B.674/2011/80. számú ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés bűntettében (Btk. 166.§ (1) bekezdés).

Ezért őt 13 év börtönbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett a járulékos kérdések, így az előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztés tartamába beszámítása, a bűnjelek és a bűnügyi költség viselése tekintetében is.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a vádlott terhére téves minősítés, a váddal egyező súlyosabb minősítés megállapításáért és súlyosításért, a vádlott és védője enyhítésért jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.583/2011/8. számú átiratában az ügy elbírálására nyilvános ülés kitűzését indítványozta és bejelentette, hogy azon részt vesz.

Az ügyészi fellebbezést fenntartotta a téves minősítés tekintetében azzal, hogy az elsőfokú bíróság csak az alanyi oldalt vizsgálta. Igaz, hogy a sértett halála rövid időn belül bekövetkezett, de ezalatt kínokat, szenvedéseket élt át, a tárgyi oldalon a különös kegyetlenséget megalapozhatja a sértett fejének üveggel történő megütése, késsel a sértett arcának és vállának a megsértése, majd hét alkalommal a mellkas megszúrása és az, hogy a támadás kivégzés jellegű, brutális elkövetésű volt.

További súlyosító körülmény, hogy a vádlott három közös gyermek anyja sérelmére követte el a cselekményt. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, az emberölés büntetnének különös kegyetlenséggel elkövetettkénti minősítését, a szabadságvesztés tartamának felemelését, a szabadságvesztés fegyház fokozatban letöltésének elrendelését, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A vádlott a 2013. június 24-én érkeztetett beadványában kifogásolta, hogy a tárgyaláson beléfojtották a szót, így nem tudott reflektálni arra, hogy egyes tanúk a származását, kultúráját, vallását említették, nem kapott elég lehetőséget, hogy kifejezze magát, visszaéltek azzal, hogy megbánta a tettét, az elsőfokú bíróság pedig csak a súlyosító körülményeket értékelte, az enyhítőket nem. Utalt arra, hogy kihallgatásai során hol kómában, hol krízisben volt, a 2012. július 12.-i tárgyaláson szinte tudathasadásban volt. A jegyzőkönyvek hiányosságai miatt a hangfelvétel figyelembe vételét kérte. Hivatkozott arra is, hogy az ügyészség valótlanságokat, ellentmondásokat állít, a felesége arcán, nyakán és vállán lévő 8 napon belüli sebek az eleséstől, az üvegszilánkokra eséstől keletkeztek, az elmeszakértő műhibát követett el, a pszichiáter szakvéleménye pedig elfogult. Mivel felesége viselkedése kegyetlen provokáció volt, ami nála tudatzavart váltott ki, független elmeszakértői vizsgálatot kért.

A nyilvános ülésen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője az ügyészi fellebbezést és az átiratban írtakat fenntartotta. A vádlott beadványa kapcsán utalt arra, hogy a vádlott tudta miről hallgatják ki, logikus, összefüggő vallomást tett és megfelelő válaszokat adott a feltett kérdésekre, az elmeorvoszakértői véleményt pedig nem tartotta alappal kifogásolhatónak. Az elsőfokú bíróság ítéletének az átiratban írtak szerinti megváltoztatására, egyebekben annak helybehagyására tett indítványt.

A vádlott védője az enyhítésért bejelentett fellebbezést fenntartotta és egyetértett a vádlottnak az első meghallgatásával kapcsolatban tudatzavaros állapotára hivatkozásával a szakértő álláspontjának kifogásolásával, mivel a szakértő csak általánosságban nyilatkozott és nem a konkrét személyre adott válaszokat. A minősítés kapcsán a főügyészség álláspontjával szemben az elsőfokú bíróságot osztotta az igazságügyi orvosszakértők véleményére tekintettel. A kiszabott büntetés enyhítését kérte arra figyelemmel, hogy az a felső határhoz közelítő, a vádlott beismerő vallomást tett, a vádlott kora, foglalkozása és az a körülmény, hogy a vádlott 2011. áprilisában öngyilkosságot követett el ugyancsak enyhítő. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta új elmeorvosszakértői vélemény beszerzése végett.

A vádlott felszólalásában bűnösnek vallotta magát, de kijelentette, hogy nem gátlástalan és kegyetlen, a hatósággal pedig együttműködött. Védekezésének igen részletes megisméltése során kitért arra is, hogy a gyógyszert a kardiológusa írta fel, abból 2-4 db-ot szedett, hogy aludni tudjon. E körben a szakértő hibát követett el, mert miként a gyógyszer pontos darabszámára a szűrásokra, valamint arra sem emlékezett, hogyan fogta meg a kést, mert filmszakadása volt.

Megisméltelte, hogy kábulatban volt, amikor első alkalommal meghallgatták, ezt neki az őt kihallgató nyomozó is elismerte úgy, hogy aludt, de kávét itattak vele. Előadta, hogy felesége válni akart, felesége anyagilag függött tőle. Utalt arra, hogy felesége a munkatársával már októberben, vele azonban csak januárban közölte, hogy válni akar. Állította, hogy feleségének soha nem mondta, hogy megöli, a négy női tanútól objektivitás nem várható, a férfi tanú pedig a felesége barátja volt. Utalt arra is, hogy vallomásai során nem mondott el mindent, mert védeni próbálta a felesége hírét, de feleségének anyagi gondjai nem voltak. A vádbeli este egyes eseményeinek időpontja kiemelésével és elemzésével arra mutatott rá, hogy a cselekmény elkövetésére 5 másodpernyi idő maradhatott, ami a tudatzavarát támasztja alá. Hivatkozott arra, hogy nem volt ölési szándéka, a felesége provokálta, nem volt tudatánál, amit igazolt az, hogy a szűrások egy helyen voltak. Magatartása hirtelen felindulás volt tudatzavarral.

Az ítéltábla a bejelentett kétoldalú fellebbezések folytán az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 348.§ (1) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált.

A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat túlnyomórészt betartotta.

Törvényesen járt el akkor, amikor a Be. 217.§ (3) bekezdés h) pontja alapján tanú1, tanú2 és tanú3 tanúk nyomozás során tett vallomását felolvasással tette a bizonyítás anyagává.

E körben azonban eljárási szabályt sértett azzal, hogy tanú1 és tanú2 személyes meghallgatására irányuló bizonyítási indítvány elutasítását nem indokolta meg. Az ítéltábla álláspontja szerint törvényes volt a bizonyítási indítvány elutasítása.

A vádlott gyermekei, tanú2, tanő2 vallomásai összhangban voltak a vádlotti előadással abban, hogy édesanyjuk közölte apjukkal válási szándékát, apjuk pedig őket is kérte, hogy vegyék rá édesanyjukat, hogy válási szándékát változtassa meg. Ugyanakkor a cselekményt, az ügy érdemét illetően konkrét információval nem rendelkeztek.

Eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság azzal is, hogy a vádlott és védője új igazságügyi elmeorvosszakértő kirendelése iránti bizonyítási indítványának elutasítását sem indokolta meg.

Az ítélet tábla megítélése szerint nem volt és figyelemmel az erre vonatkozó vádlotti és a védő perbeszédében elhangzott indítványra jelenleg sem indokolt új elmeorvosszakértői vélemény beszerzése. A szakértő részletesen kifejtette a véleményét, kifejtett álláspontjában ellentmondás nem volt észlelhető és nem merült fel adat arra sem, hogy a szakértő elfogult lett volna.

Az elsőfokú bíróság fenti eljárási szabálysértései azonban olyan relatív eljárási szabálysértések, amelyek nem eredményezhetik az ítélet hatályon kívül helyezését, és nem alapos a másodlagosan ezt szorgalmazó védői indítvány sem.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges és lehetséges körben kellő részletességgel folytatta el. A vádlott és a sértett családi viszonyai, a köztük levő konfliktusok eredete, jellege mellett feltárta a vád tárgyává tett cselekmény szempontjából releváns bizonyítékokat, azokat egyenként elemezve, egymással összevetve okszerűen, a logika szabályainak ellent nem mondóan értékelte, mérlegelte. Nem tévedett akkor sem, amikor az általa megállapított tényekből további tényekre vont el következtetést.

A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként megállapított tényállás lényegében megalapozott, mentes a Be. 351.§-ának (2) bekezdésében írt hibáktól és hiányosságoktól, de mind a személyi, mind a történeti részt illetően kis részében kiegészítésre szorul.

Az ítélet tábla az iratok tartalma és a vádlottnak a nyilvános ülésen tett előadása alapján a megállapított tényállást a Be. 352.§-ának (1) bekezdés a) pontjára tekintettel az alábbiak szerint egészíti ki:

Az ítélet 2. oldal 3. bekezdését kiegészíti azzal, hogy a vádlotton aranyérműtétet végeztek, ennek következményei, magas vérnyomás, látás- és hallássérülése miatt orvosi kezelésben részesül (vádlott nyilvános ülésen tett előadása).

A vádlott 2011. áprilisában öngyilkosságot kísérelt meg (2011. április 11-én kelt zárójelentés).

Az ítélet 2. oldal 4. bekezdés első mondatát kiegészíti azzal, hogy a vádlott 1990. március 22. napja óta magyar állampolgár.

Az ítélet 3. oldal 1. bekezdése elé rögzítve a tényállást azzal egészíti ki, hogy a vádlott 2011. február 4-én délután a munkahelyéről felesége munkahelyére ment, feleségét vásárolni hívta, de felesége elzárkózott attól, hogy a vádlottal menjen. Ezután a vádlott elkeseredett állapotban indult el haza (vádlott vallomásai, tanú4 73. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 5-6. oldalán levő vallomása).

Az ítélet 3. oldal 2. bekezdését kiegészíti azzal, hogy a vádlott 21,20 órakor értesítette a rendőrséget (nyomozati iratok 57. lapszám alatti rendőri jelentés), a mentőket 21,22 órakor értesítették (nyomozati iratok 317. lapszám alatti esetlap).

A 4. oldal 4. bekezdéséhez a 11. oldal 3. bekezdésből átemelve a második mondatot és a szakértő véleménye (73. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 24. oldal 2. bekezdése) alapján a tényállást az alábbiakkal egészíti ki:

A vádlott személyiségjegyei - gyengült kritikai készsége, feszültségtűrő-képessége, hangulati labilitása és fokozott énközpontúsága - alapján indulatvezérelt személyiség, aki a veszteséget, kudarcot nehezen képes elviselni. A vádlott csökkent feszültségtűrő-képessége, érzelem- és indulatvezérelt, indulatzavaros személyisége az elkövetést elősegíthette, megkönnyíthette.

A fenti kiegészítésekkel a megállapított tényállás már minden tekintetben megalapozottá vált, következésképp ez a tényállás a Be. 352.§-ának (2) bekezdése értelmében irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

Az elsőfokú bíróság eleget tett indokolási kötelezettségének.

Iratszerűen ismertette a vádlotti védekezést, a tanúk vallomásait, a szakértői véleményeket és az okirati bizonyítékokat. E körben mindösszesen annyi pontosítás volt indokolt, hogy az ítélet 10. oldal 3. bekezdésében írt kb. 30 cm pengehosszúságú kés, kb. 20 cm pengehosszúságú kés volt, melynek pengeszélessége 30 mm (orvosszakértői vélemény 8. pontja - nyomozati iratok 433. lapszám).

Az elsőfokú bíróság számot adott arról, hogy a rendelkezésére álló bizonyítékok közül mely bizonyítékokat, mely körben és miért fogadott el, illetve mely bizonyítékokat, mely körben és miért nem tartott valónak.

A vádlott azon védekezésével szemben, hogy megöléssel sosem fenyegette meg a feleségét, elfogadta az elsőfokú bíróság azon tanúk vallomását, tanú5, tanú6 és a vádlott nyomozás során meghallgatott fiai vallomását, akik a sértett elmondásából szereztek tudomást a vádlotti fenyegetésről.

A tanúk közül tanú5 és tanú6 évek óta ismerte a vádlottat is, róla lényegében pozitívan nyilatkoztak, származásáról, vallásáról, kultúrájáról sem ők, sem más tanúk kijelentéseket nem tettek, tárgyalási és nyomozati vallomásuk korrekt és tényyszerű volt, amiből arra vonható következtetés, hogy nem voltak elfogultak.

A sértett által elszenvedett sérülések tekintetében az igazságügyi orvosszakértői vélemény egyértelmű volt abban, hogy 7+2 a szúrt sérülések száma. Az arc bal oldalán és a bal vállízület elülső felszínén levő sérülések kapcsán az orvosszakértők kizárták az eleséstől, üvegcserepekre eséstől való keletkezési módot - megcáfolva ezzel a vádlotti védekezést -, miként a mellkas bal oldalán levő 7 db szúrt sérülés megléte és a vádlott által említett 2-3 szúrás tekintetében is egyértelmű volt a szakértői vélemény.

Az elsőfokú bíróság a vádlotti védekezésnek megfelelően, összhangban az orvosszakértői véleménnyel vont következtetést arra az ítélet 4. oldal 2. bekezdésében, hogy a sértett mely sérüléseket szenvedte el az üveggel történt ütés és az üveggel történt ütés miatti földre esés kapcsán.

Ami az igazságügyi elmeorvosszakértői véleményt illeti, az egyértelműen kizárta azt, hogy a vádlott kóros elmeállapotú, vagy ezen kóros elmeállapotban követte volna el a cselekményét. A szakértő ugyanakkor az indulatvezérelt, tudatbeszűkült állapotot nem zárta ki, de ez nem volt sem kóros, sem éplélektani alapon kialakult teljes tudatborulás.

A szakértői vélemény megállapításai sem a vádlottnak a nyilvános ülésen hosszasan előadott elemzései alapján, sem más okból nem voltak alappal kifogásolhatóak, elfogultnak sem tekinthetők.

Az igazságügyi orvosszakértők és a igazságügyi elmeorvosszakértő egymástól függetlenül, de egyértelműen cáfolták a vádlott azon védekezését, hogy a Frontin nevű gyógyszer hatása a vádlottat első kihallgatásakor befolyásolta.

A megalapozottan megállapított, a másodfokú eljárásban irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére és nem tévedett akkor sem, amikor a vádlott cselekményét emberölés bűntette alapesetének minősítette.

Az elkövetéskori tudattartalmat illetően az elsőfokú bíróság csak a tárgyi tényezőket vizsgálta, így a használt eszközt, a támadott testtájékot, a szúrások erejét és számát, mégis helyesen állapította meg, hogy a vádlott a cselekményt egyenes szándékkal valósította meg. A kb. 20 cm pengehosszúságú késsel a sértett mellkasának irányzott, 7 alkalommal közepes, vagy azt meghaladó erővel történő megszúrása egyaránt a vádlott egyenes elkövetési szándékára utal. Az alanyi tényezőket illetően megállapítható, hogy a vádlott és a sértett kapcsolata megromlott, a sértett el akart válni. A sértett válási szándékával kapcsolatban a vádlott eltérő reakciókat tanúsított. Saját maga, illetve munkatársa és fiai révén is igyekezett meggyőzni a sértettet arról, hogy változtassa meg válási szándékát. Fenyegetéssel is élt oly módon, hogy magával végez, de felmerült a sértett megölésének gondolata is. Erről a sértett többeknek is beszámolt, köztük fiainak is, de ezt a sértett még az utolsó napon sem vette komolyan.

A vádlott amiatt, hogy a sértett válási szándékát nem volt hajlandó megváltoztatni, annak ellenére, hogy munkahelyére a sértett elé ment és közös vásárlásra hívta, a sértett elutasító magatartást tanúsított, elkeseredetté, indulatossá vált.

A vádlott a sértett válási szándéka mellett tudomással bírt ugyancsak a sértettől egy állítólagos barátról is.

Így a sértett részéről elhangzott kijelentések nem jelentettek többletinformációt a vádlott számára. Ugyanakkor a sértett kijelentései, magatartása hatására a vádlott a számára érzelmileg hangsúlyos helyzetben éplélektani alapon tudatszűkült állapotba került, amelyben nem tudta jól kontrollálni a cselekedeteit. Ez a tudatszűkült állapot azonban minden érzelmileg hangsúlyos helyzet velejárója és nem éri el a tudatzavar szintjét. Ugyanakkor az események egész folyamatát vizsgálva nem eredményezett a vádlottnál teljes tudatborulást sem. Erre utal a vádlottnak a cselekmény után nyomban tanúsított magatartása (letakarja a holttestet, bezárja a lakást, hívja a rendőrséget elmondva, hogy kicsoda és késsel megölte a feleségét úgy, hogy a mellkasába szúrt, felszól a felesége barátnőjének, elmondja mit tett és a barátnőt felküldi a lakásba, hogy takarítsa el a vért) is.

Az alanyi oldal ezen elemei és azok vizsgálata alapján pedig kizárt az erős felindulás megállapíthatóságához szükséges tudatborult állapot megléte.

Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság abban a kérdésben is, hogy a vádlott cselekménye nem minősül különös kegyetlenséggel elkövetettnek. A főügyési indítványban kiemelt és hangsúlyozott tények a vádlott egyenes szándékának megállapításához elegendőek, de nem támasztják alá a kivégzés jellegű, brutális elkövetést, mivel a cselekmény igen rövid idő alatt zajlott le, az igazságügyi orvosszakértői vélemény pedig mindvégig egyértelmű volt abban a kérdésben, hogy az átlagost lényegesen meghaladó szenvedést nem kellett elviselnie a sértettnek.

A büntetés kiszabása körében irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket az elsőfokú bíróság lényegében helyesen sorolta fel.

Az enyhítőként értékelt igazolt betegségei a tényállás kiegészítésével helytállóak, a vádlott megbánásának pedig nagyobb nyomatékot ad, hogy öngyilkosságot kísérelt meg.

További enyhítőként értékelte ugyanakkor az ítélőtábla a vádlott elkövetést megkönnyítő, elősegítő személyiségét.

A főügyészség által szorgalmazott súlyosító körülmény megállapításával az ítélőtábla azért nem értett egyet, mert az elsőfokú bíróság megindokolta, hogy azért nem értékelte a vádlott egy kiskorú gyermekét, mert a vádlott cselekményével az édesanyjuktól fosztotta meg a gyermekeket, így ezen tény súlyosítókénti értékelése kétszeres értékelést jelentene.

A büntetés kiszabását illetően - arra figyelemmel, hogy 2013. július 1. napjától új Büntetőtörvénykönyv van hatályban - az ítélőtáblának állást kellett foglalnia abban a kérdésben, hogy a Btk. 2.§-a alapján alkalmazza-e a jelenleg hatályos törvényt. Mivel az ítélőtábla álláspontja szerint a feltételes szabadságra bocsátásra

vonatkozó rendelkezések miatt a jelenleg hatályos törvény a kedvezőbb a vádlottra, a 2012. évi C. törvényt alkalmazta.

A kiszabott büntetés neme megfelelő, mértéke azonban eltúlzottan súlyos. Az enyhítő körülmények nagy száma és az enyhítő körülmények kibővülése nem indokolja a középértéket lényegesen meghaladó 13 év kiszabását. Ezért a kiszabott büntetést 10 évre enyhítette, mert az áll arányban a cselekmény tárgyi súlyával, a vádlott alanyi bűnössége fokával és ez felel meg a büntetés céljainak is.

Helyes a 10 év közügyektől eltiltás, mint mellékbüntetés kiszabása, az elsőfokú bíróság járulékos kérdések tekintetében hozott rendelkezései pedig törvényesek azzal, hogy az előzetes fogvatartás beszámításánál feltehetően elírás miatt a Btk. helyett a Be. 99.§-a került feltüntetésre.

A jelenleg hatályos Btk. rendelkezéseinek alkalmazása miatt szükségessé vált a bűncselekmény jogszabályi megjelölésének és a jogszabályi hivatkozásoknak a módosítása is az alábbiak szerint:

- az emberölés büntette a Btk. 160.§ (1) bekezdés szerint minősül,
- a büntetés kiszabása a Btk. 80.§ (1) és (2) bekezdésén alapul,
- a végrehajtási fokozat börtön a Btk. 37.§ (2) bekezdés a) pontja,
- a vádlott feltételes szabadságra bocsátásának legkorábbi időpontját a Btk. 38.§ (1) és (2) bekezdés a) pontja alapján állapította meg.

A közügyektől eltiltás a Btk. 61.§ (1) bekezdés és 62.§ (1) bekezdésén, az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítása a Btk. 92.§ (1) és (2) bekezdésén, a bűnjelek között lefoglalt kés elkobzása a Btk. 72.§ (1) bekezdés a) pontján alapul.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 372.§ (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, míg az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezéseit a Be. 371.§ (1) bekezdése alapján helyben hagyta.

A vádlott által az elsőfokú bírósági ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt a Btk. 92.§ (1) és (2) bekezdése alapján a kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamába beszámította.

A vádlott védelmét a másodfokú eljárásban kirendelt védő látta el. Az ennek folytán felmerült bűnügyi költség összegét az ítélet tábla a Be. 381.§ (1) bekezdése alapján megállapította és mivel a vádlott és védője fellebbezése eredményre vezetett, a Be. 381.§ (2) bekezdés alapján akként rendelkezett, hogy ezt a bűnügyi költséget az állam viseli.

Budapest, 2013. év szeptember hó 11. napján

Dr. Magócsi István sk.
a tanács elnöke

Zólyominé dr. Törő Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Halász Irén sk.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 17.B.674/2011/80. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.86/2013/10. számú ítéletével írt változtatással 2013. év szeptember hó 11. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Budapest, 2013. év szeptember hó 11. napján

dr. Magócsi István sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Czibere Éva
tisztviselő